

Előfizetési feltételek:

Szétküldéssel
 helyben vagy vidékre postán:
 Egy hóra 40 kr.
 Negyedévre 1 ft — kr.
 Félévre 2 ft — kr.
 Egész évre 4 ft — kr.

Kiadó-hivatal:
 Kossuth Lajos-utca. (Biharmegyei
 takarékpénztári épület), hogy a hirdeté-
 sek az előfizetési díjak kifizetéséig.
 Egyes szám ára 7 kr.

HÉTFŐI ÉRTESÍTŐ

TARSADALMI HETILAP.

Hirdetések díja:

6 hasáboz petitorsórt egyszer . . . 6 kr.
 Háromszor és többször 4 kr.
 Nyiltér 4 hasáboz petitorsórt . . . 20 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetés és
 nyiltérért 30 kr.
 Reklamok soronkint 1 ft.

Szerkesztési iroda:
 Kossuth Lajos-utca (Biharmegyei
 takarékpénztári épület).

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Orvos urak.

Nagyvárad, márczius 13.

Tekintetes szerkesztő ur!

Két fiatal orvos jött újra Nagyváradra. Az az egyszerű véletlen vetette őket épen ebbe a városba, hogy a Hirsch-egylet itteni fiókjánál megüresedett két orvosi állás.

A két fiatal doktor, aki épen most lépett ki az egyetem kapuján az életbe, ahol ösmeretlen nyomoruság várt rá a tanuló évek annyi nélkülözései után, — a két fiatal doktor örömmel kapott az egylet ajánlatán, mely biztos megélhetést, karrierjének szilárd alapot volt nyújtandó.

És most a nagy, a gazdag helybeli orvosok tekintélyük egész súlyával ráfeküsznek erre a két inzi-finzi alakra; kinézik őket minden társaságból és nyiltan kimondják, hogy nem fognak velük kezdet sem.

Kérem, t. szerkesztő ur, össze tér-e ezen kicsinyeskedő harag az orvosi rend méltóságával? Esztetikusan dolog-e az, hogy épen a gazdag támadja meg a szegényt kenyérrigységéből? Illik-e megvetni a kollégát csak azért, mert ő is meg akart élni? — Azt hiszem, hogy nem! És remélem, hogy ez az egész közönségnek a nézete is egyszersmind.

Maradok tisztelettel.

Egy előfizető.

(Δ) Ha csupán a levélről volna szó, egyszerűen a szerkesztői postában intéztük volna el az „előfizető” ur felszólalását. De a nagyváradai orvosoknak utóbb tanúsított magatartása valóságos szenzációt keltett a közönség körében és mivel a közönség rendszerint csak már a hír szárnyán fekvő tényekből ítél, de nem bibelődik azzal, hogy az előzményeket keresse, szükségesnek láttuk e helyen válaszolni a fenti levélre, tárgyi-

lagosan ösmeretve ezen meglehetősen szerencsétlen ügyet.

Mindenekelőtt is kijelentjük, hogy a közönség beavatkozása az orvosok magánügyeibe legalábbis nevetséges. Magán érdekeit védik ők, a törvénybe nem ütköző eszközökkel. Annyi önrendelkezési joga pedig még az orvosoknak is van, hogy azzal fogjanak kezdet, akivel ők akarnak.

Szintugy teljesen jogos és érthető a Hirsch-egylet ellen indított mozgalmuk. Ezen „jótekonysági” egylet egyenes és meglehetősen erős támadást intéz az orvosok anyagi érdekei ellen. Al jeligék örve alatt módot ad tehetős embereknek, hogy orvosaik honorálásának kötelessége alól kibujhassanak; azt hirdeti, hogy szegény emberek gyámolítására szolgál, holott a gazdag embereket szolgálja.

Ha egy testületnek magán érdekeit támadják meg, ugy a kenyér jogának alapján áll ez, ha teljes erejéből védekezik támadás ellen. Ezt megteszi akármilyen erkölcsi testület is és csupán életrevalóságát cáfolná meg, ha nem ezt tenné.

Hogy mily eszközöz nyultak az orvosok az egylet ellenében, az ösmeretes immár a közönség előtt.

Együttes akarattal, közös határozatképpen mnudották ki a nagyváradai orvosok, hogy a Hirsch-egyletnél nem foglalnak el semmiféle orvosi állást. Ez egyáltalán nem szokatlan eljárás, és ha más testületek bojkott-uzgalmáról értesül a közönség, mi megbotránkozni valót sem lát rajta.

És akkor, a midőn a váradi orvosok e lépést megtették, két fiatal tagtársuk egyenesen megtagadva minden kollegiálitást, elvállalta a neki felajánlott állást és ez által saját kartársainak érdekei ellen kezdette meg a harcöt. A részvét, a kezdő orvosok

szorult viszonyaira való hivatkozás mind alaptalan e helyen, mert hisz a Hirsch-egyletnél épen a nagyváradai orvosok bojkottja miatt üresedett meg a két állás; ha a nagyváradai orvosok nem hozzák az egylet ellen a fennemlített határozatukat, akkor az a két fiatal orvos nem csöpen bele e két hivatalba.

Valljuk be, hogy amikor a nagyváradai orvosok elítélik a két egyleti orvos ilkollegiális eljárását, teljesen joggal teszik azt. És ha az ilyen hütlen kartársakat nem sietnek keblükre ölelni, ezt meg épen természetesnek fogja találni mindenki,

Hanem! . . .

. . . Ha összevetjük azt a heves tiltakozást melylyel az orvosok nemrég az erős fegyelmet követelő kamara-rendszert elutasították és most ezt a mohó akciózt melyet egy ellenséges egylet ellen indítottak, valami ineszthetikus érzés fogja el az embert . . . Nines ennek neve, még csak körül sem lehet írni, hanem a szívünk legtitkosabb rejtekében érezzük, legtitkosabb gondolatunkban mondjuk:

— Patvar vigye az egész dolgot! Még is csak nem szép látvány az, negyven kövér orvos két kis vézna, tavaly végzett doktor ellen! . . .

A biharmegyei „nemzeti casino” közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

— márczius 14.

Tegnap délután négy órakor tartotta a biharmegyei »nemzeti casino« rendes évi közgyűlését. A közgyűlés tárgyat új választmányi tagok választása és ezzel kapcsolatban a választmány, valamint a pénztárnok évi jelentése képezte.

A „HÉTFŐI ÉRTESÍTŐ” TÁRGZÁJA.

Az ut fölfelé.

— A „Hétfői Értésítő” tárgzája. —

Irta: **Várkonyi Dezső.**

Hősöm tizenöt éves korában nevelő volt egy ódon könyvkereskedőnél, a hol hébekorba csaknem jóllakott és a könyvtár egyik zugában pompás ágy fölött rendelkezett. Derékalja makulatirpapiros, takarója egy urasági lovaktól levetett pokrócz vala.

Mig a sors ennyire is felvitte dolgát, fenékiig duskált a nyomoruságban. Apja, a kit szerencsétlenségére Kohnnak hívtak, földhöz ragadt falusi tanító volt; mikor meghalt, nem hagyott rá egyebet, mint kitűnő bizonyítványt a negyedik elemi iskoláról. Ezzel vágott neki az életnek s ezen a vékony alapon kereste kenyérét. Persze, hogy nehéz kenyér volt.

Végre felküzdte magát annyira, hogy rokoni összeköttetések révén bejutott a fényes nevelői állásba az antiquáriusnál. Tanított és tanult. Esténként, mikor vaczkában lepihent, a dohos szagu régi könyvek légiói között, rongyos takarója alá oda csuszott melléje a rideg fekvőhelyre a — becsvágy. Álmaiban a bolt tartalma megelevenedett lehunyt szemei előtt, a penészes fűzött foliánsok, vaskos kötetek, apró diszkiadásu könyvek csodá-

latos vékony póklábakon egyenkint oda sétáltak elébe:

— Én vagyok a nyelvtudomány, mondta az egyik, — légy a hivem, felsegítek magasra, egész az egyetemi tanszékiig.

— Én a számtan vagyok, realis tudomány, ha elemeimmel okosan bánsz, földi gazdagság leszen részed.

— Én vagyok a szépirodalom. — Hirt, nevet, dicsőséget szerezhetsz magadnak általam.

Választ — zümmögte a kínálkozó könyvcsoport.

— Mindent, mindent! Légy okos; légy különb a többinél, légy dugszagdag, légy hirneves! Egyik a másik által.

Mikor felébredt, torka száraz volt, ajkai kipattogtak és szürke szemének mélyén, mint láz-betegen lángolt az emésztő vágy excelsior, — excelsior!

. . . A becsületes antiquárius egyik napon egy talmudot akart leemelni a legfelső polczról. A létra elbillent alatta, a kereskedő lezuhant és estében halantéka ugy vágódott az árupad szögletébe, hogy a jó ember szörnyet halt.

Harmadnapra Kohn már ex-nevelő volt s egy tarka zsebkendőbe kötött összes ingóságaival és a szegény özvegytől kapott csekély végklelégítéssel künn csatangolt az utcán. Zimankós téli idő volt, a mikor első a hajlék, a földél. Ezt keresett első sorban a fiu és talált is egyik külváros legvégén egy pincze-oduban, a hol egy hitsorsos vörös hor-

dár volt a házlgazdája, egy asztalmas varrózó és egy kávéházi mindeaes a lakótársa. Öt ez utóbbival osztották be egy szalmazsákra s a durva cseh, a ki szerette a kényelmet, rettenetesen dühöngött ezért és haragját azzal éreztette, hogy éjente lelelőkte hálótársát a hideg, nyirkos földre.

A fiu türt és hallgatott, mert a könyves boltból idáig is elkísérte a becsvágy — s a kemény, hideg földön is melengette langyos lehelletével.

Napközben összebojngta a fővárost s szerényen bekopogtatott ide-oda és kínálgatta tudását, tehetségét, szorgalmát — csupán kenyéréért. Nem kellett. Néhol legalább ígéretekkel biztatták s a szegény igényü fiatal embernek már ez is valami.

Am e közben a legszükségesebb beosztás mellett is elfogyott a tartaléktöke. — A dolog égetővé kezdett válni, de a helyzet csak nem akart változni. Végre blállott a katasztrófa: elfogyott az utolsó darab kenyér. Aznap kétségbeesetten járta be a helyeket, a honuan ígéretekkel bocsátották el: ezeket megkapta még egyszer, de egyebet nem.

Másnap ugyanez az eset, harmadnap szintén s este a fiu fáradtan vonszolta elgyengült testét haza a pinczeoduba. Félholtan rogyott le a szalmazsákra.

Ekkor a hordár felesége egy tál főtt burgonyát hozott le a posztról fáradtan hazatért urának. A meleg étel gőze jehér párává sűrűsödött a lakás hideg levegőjében s egy légáramlat arra felé hajította, a hol a fiu hevert tétlenül.

A gyűlésről a következőket jelenti tudósítónk:

A közgyűlésen jelen voltak: Cziffra Gerő, Hoványi Géza, Meskó Boldizsár, Dr. Bozóky Kálmán, Szabó József, Cziffra Kálmán, Thorma Lajos, Thuri Ignác, Dr. Bulyovszky József, Fassie Pál, Dr. Beóthy László, Dr. Hoványi Gyula, Szász Ágoston, Mártonfy Bogdán, Dr. Bozóky Alajos, Frankó Endre, Dr. Frankó József, Dr. Móré Pál, Szunyogh Lóránd, Szunyogh Péter, Pap János, Fráter Imre, Sal Ferencz, Nagy József, Zathureczky Albert, Hlatky Endre, Konrád Márk, Nyiry György, Schlauch Nándor, Lázár Zoltán, Papp Miklós, Pallay Lajos, Ba'ázsházi István, Mezey Mihály, Ragály János, Faliczky Viktor, Reinle Gyula, Dr. Frankó József, Tóth Márton, Király Viktor, Komornik Benedek, Gyurkovics Kornél, Bakacs Béla, Walner Ödön, Kabdebó Márton, Lovassy Andor.

Az ülést Cziffra Gerő alelnök nyitotta meg. Előre bocsátja, hogy a casino elnöke, Tisza Kálmán ez idő szerint akadályozva van a megjelenésében.

A választmány jelentése és ezzel kapcsolatban a pénztárnok jelentése olvastatott fel ezután. E szerint: a múlt (1896) évben bevétel kitett 8939 frt 09 krt. Ezzel szemben 7844 frt 84 kr. kiadás merült fel, az egyesületnek maradt 1094 frt 84 kr. Az egyesület készpénz vagyona ez idő szerint 8837 frt 59 krt tesz.

A közgyűlés a pénztárnoknak, valamint a választmánynak a felmentést megadja.

Ezek után Cziffra Gerő megköszönve a casino eddigi bizalmát, bejelenti, hogy a választmány, mint a saját lemondását tisztéri.

A választmány jelentésében sajnálattal jegyzi meg, hogy ámbár az aláírás kötelezettsége rendkívül kedvezőlegesen lett megállapítva, igen számosan azon egyének közül, kik mint volt egyleti tagok a mai napig még egyesületünkbe be nem iratkoztak, remélhetőleg azonban utólag üdvözölhetjük egyleti tagok gyanánt.

A választmány megválasztásához korelnökül Szász Ágoston kéretett fel. A szavazás eredménye a következő volt:

Elnökül egyhangulag megválasztották: Tisza Kálmán. Alelnökül szinte egyhangulag Cziffra Gerőt.

A pénztárnokságról lemondott Dr. Hoványi Gyula pénztárnok helyében Dr. Márkus László a kör ügyésze. Hlatky Endre helyébe Dr. Wallner Ödönt választották meg szinte egyhangulag.

Választmányi tagok lettek: Dr. Beóthy László 42 szavazattal, Gyöngyös Lajos 39

A vért szagoló tigris mozdulatával ütötte föl a fejét, félkényőkre kapaszkodott fektében s táguló orrczimpáiba mohón szívta föl a nedves illatot.

Ézsau egy tál lencsért adta el a jussot óh, mit nem adna ő most egyetlen egy burgonyáért! Reményeit, vakmerő vágyait, ragyogó álmait, minden tudományát, mindent, mindent egy olyan lágyan elomló fehérbélű, kiuppli.

Szólni nem birt, csupán két nehéz könyccsepp gördült végig halovány, beesett arcán. Az olajmecs ángja épen rá világított és a becsületes hordár meglátta azt a két fényes csillogó könyccseppet.

Meglátta és — megértette.

— Jöjjön Kohn ur, tartson velünk, — szólott oda nyájasan!

Az egyesült arkangyal szeráfok legédesebb szinfóniája csendült meg a jámbor izraelita hordár rekedt hangjában.

A fiu elvánszorgott, oda ült és evett. Ingyen kapta a burgonyát, nem kellett érte cserébe adni semmit s mikor jóllakottn visszatért fekvőhelyére, máé ott vártak reá ismerős társai: álmok, remények, vágyak és mind azt sugta fülébe.

— Ne csüggedj, ime, az utolsó pillanatban megkönyörült rajtad a sors!

... Igazuk volt, a fiu másaap váratlanul állást kapott. Örült szorgalommal, lázasan dolgozott, tanult, nevét megváltoztatta s ment rohamosan előbbre-előbbre hirben gazdagságban...

... Két dolog van, amit a nagy ur ki nem állhat: a vörös hordár és főtt burgonya.

szavazattal, Dr. Hoványi Ferencz 41 szavazattal, Dr. Konrád Márk 42 szavazattal, Miskolczy Barnabás 42 szavazattal, Ritóók Zsigmond 42 szavazattal, Sal Ferencz 42 szavazattal három évre. Des Echerolles Kruspér Károly 32 szavazattal 2 évi időtartamra választották meg. Jegyzőül és könyvtárnokul egyhangulag Cseresnyés Albertet.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó József és Papp János kérték fel.

A közgyűlési tisztokról lemondott Hlatky Endre és Dr. Hoványi Gyulának jegyzőkönyvi elismerésüket fejezték ki.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Márczius 15.

... Az élőhalott dermedt izmai megmozdulnak: Él nemzet e hazán!

Mint egykor Héreb csipkebokra, lángot vet a honszerélem: hosszú századok sötét éjjelére felgyujja a szabadság hajnalát...

Porba hull a békó... milliók rabigája letörve... szabad lesz a föld... szabad az ember, miként isten teremté vala!

S a sziklához lánczolt Promértheus — a gondolat: szét tépve lánczait, sziveket gyujtva, szárnyöltve csattog fel a magasba, mint a sas-madár: a szabaddá [lett sajtó szüz zenithjén...

Virág fakad az eddig bús avarra és a leomlott kasztoknak falából épül az egyenlőség temploma, melynek népeket védő kupolája a testvériség oltárára hajlik...

Mesés, magasztos e nap varázsa; perczek hegesztik századok sebeit be és ki eddig „nem lelé honát e hazában“, kardot kovácsol a letört bilincsből, megvédeni Alpár határait...

... Márczius 15! Áldott legyen a te neved... te vezetted ki a népet a szolgaság Egyiptomából, a te Mózeseid, a te Áronaid mutatták, meg az „ígéret földét“ a melyen a szabaddá lett magyar, új ezredének küszöbére lép...

Konduljanak imára a harangok... hordozzátok meg ama lobogókat, amelyeken babérral koszoruzva ragyog e hármass evangéliom:

„Egyenlőség... Testvériség... Szabadság!“

A polgárság este 8 órakor ünnepli meg márczius 15-ikét a „Fekete Sas“ nagytermében. Az ünnepély vacsorával lesz egybekötve, melyre az egész polgárság hivatalos. Az ünnepély programját falragaszokon hirdette ki a rendezőség.

Márczius tizenötödike a főreáliskolában. A márczius 15-iki ünnepélyek sorából a helybeli állami főreáliskola tanuló ifjusága is derekasan kivette a maga részét.

Egy nappal előbb, márczius 14-én, vasárnap tartotta meg az ünnepélyt és daczára az idő borús és esős voltának a különben tágas és nagyarányú díszterem annyira megtelt közönséggel, hogy legtöbbször állva hallgathatták végig az ünnepély egyes pontjait. Az érdekelt szülők és a város intelligenciájának színe-java jelen volt az ünnepségnél és gyönyörködve gyönyörködtek ifjaik hazafias felbuzdulásain.

Pontban 11 órakor a Hymnussal vette kezdetét az ünnepély, mire az „Arany János“ önképzőkör lelkes tanárelnöke: Türr Lajos dr. fényes hazafias beszéddel s szokott eloquentiájának elragadó erejével emlékezett meg a 48-as idők nagy alakjairól és tetteiről, melyre a hallgató közönség taps-zaja következett.

Utána a kör ifjusági elnöke: Várkonyi K. VIII. o. t. gondosan kikerekített, rövid, de csattanós előadást tartott a 48-as eszmékről, mely rászolgált a közönség tetszésnyilvánítására.

Majd Krüger B. VII. oszt. fiatal tüzzel és lelkesedéssel szavaltta el a „Talpra magyar“-t, mely nem kevésbé járult az ünnepély emeléséhez. Csete M. VII. o. t., Markovits E. VIII. o. t. és Székér P. VII. o. t. szavataikkal mindmind megpendítették a szivekben azokat a hurokat, amelyek csak szép, nemes és nagyszerű látára kezdenek szólani.

Csak dicsérrettel kell még megemlékeznünk az énekkarról, mely oly lelkes hangon énekelt el a 48-as dalokat.

Az Auspitz Adolf polgári és emi iskolájának márczius 15-iki ünnepélyének műsora:

1. Hymnusz. Éneklő a polgári leányiskola énekkara, Vomácska a József zenetanár vezetése alatt.

2. Megnyitó beszéd. Tartja: Auspitz Adolf igazgató.

3. 1848. Irta: Petőfi Sándor, szavalja: Hermán Ottó elemi fiúisk. tanuló.

4. Márczius tizenötödike. Irta: Jakab Ödön, szavalja: Stern Ilona polgári leányisk. tanuló.

5. Talpra magyar! Irta: Petőfi Sándor, szavalja: Bihari László elemi fiúisk. tanuló.

6. Lányi Ernő Kossuth dala. Éneklő a polgári leányisk. énekkara.

7. A magyarok Istene. Irta: Petőfi Sándor, szavalja: Leitner Sarolta polgári leányiskolai tanuló.

8. A haza. Irta: Pósa Lajos, szavalja: Lörcincz Sándor elemi fiúisk. tanuló.

9. Magyar vagyok. Irta: Petőfi Sándor, szavalja: Roth Riza polg. leányisk. tanuló.

10. Honfidal. Irta: Petőfi Sándor, szavalja: Leitner Bianka polg. leányisk.

11. Márczius tizenötödike. Irta: Petőfi Sándor, szavalja: Waldmann Iván elemi fiúiskolai tanuló.

12. Káldy Gyula nemzeti hymnusza. Éneklő a polgári leányisk. énekkara.

13. Márczius 15-ikének méltatása. Irta és felolvassa: Jakab Gizella polgári leányiskolai tanítónő.

14. Rákóczy induló. Éneklő a polgári leányiskola énekkara Vomácska József zenetanár vezetése alatt.

A nagyváradi felső kereskedelmi tanintézet „Széchenyi“ önképzőköre ma d. e. fel 11 órakor a „Kereskedelmi Csarnok“ dísztermében színen megünnepli márczius 15., melyre csak ez uton hívja meg a n. é. közönséget.

1. „Hymnusz“, éneklő: az ifj. dalkör.

2. „Elnöki megnyitó“, tartja: Várallyai Sándor tanár-elnök.

3. „Nemzeti dal“ Petőfitől, szavalja: Adler Jenő II. éves.

4. „1848. márcz. 15. Pesten“ irta és felolvassa: Altmann Károly III. é.

5. „A nemzethez“ Petőfitől, szavalja: Weisz Sándor I. é.

6. „Márczius 15. méltatása“ irta és felolvassa: Poyvár Géza önk. ifj. elnök.

7. „Erdélyben“ Petőfitől, szavalja: Frankl Arthur III. éves.

8. „A munkácsi rab“ Jókaitól, szavalja: Hoffer Aladár III. é.

9. „Márcziusi eszmék s méltatásuk, szónoki beszéd tartja: Weinberger Kálmán III. é.

10. „Szózat“ éneklő: az ifj. dalkör.

H I R E K.

Választási mozgalom az Erzsébetvárosban. A VII. kerület és a hozzátartozó külterlekek függetlenségi párti választói tegnap este tanácskozássra gyűltek össze Hartmann Elek dr. lakásán és határozatilag kimondották, hogy a jelen válaizátsnál nem állítanak jelöltet. Egyben megezáftolták a lapok ama hírét, hogy Eötvös Bálint dr. visszalépett a jelöléstől, a mennyiben még nem is nyilatkozott, hogy elfogadja-e azt. A függetlenségi párt — úgy hirlük — a Braun-párthoz csatlakozik Morzsányi ellenében.

* Gróf Bethlen Gábor és Sándor József. A Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék“ írja: Az Emke igazgató választmánya tegnap tartott ülésének egyik legjelentősebb eseményét kétségtelven gróf Bethlen Gábornak, az Egyesület jövőjére nézve igen nagyfontosságú kijelentése képezi. Gróf Bethlen Gábor ugyanis a vita folyamán alkalmat vett magának annak a kinyilatkoztatására, hogy reá nézve a Sándor Józseffel való együtt működés lehetlenné vált, s ő magára nézve ezen tényből a megfelelő következtetést le fogja vonni. Talán nem is szükséges úgy állítani fel e kérdést, hogy vajjon Gr. Bethlen Gábornak lesz-e oka és alkalmá magára nézve oly következtetést vonni le, a mi-

nőnek tegnapi kijelentésében kifejezést adott. Mind-azok, akik az Emke céljaival tisztában vannak, s azok a kik szívükön hordják ez Emke ügyét és azt a nagy célt, melyet az Emke szolgált csak egy pontra irányozniok minden törekvéseiket, arra t. i. hogy az Emke nagyjérdemű és önzetlenül munkáló elnöke ne jusson abba a kényszerhelyzetbe, hogy ünnepélyesen tett kijelentését és fogadalmát beváltania kelljen.

* **A jassenovai gyilkosság.** Olvasóink bizonyára emlékeznek arra az önfeláldozó asszonyra, aki ura helyett állt ki éjnek idején a vasuti őrtáblával. A szegény asszonyt tudvalevőleg ismeretlen tettesek férje helyett lelőtték. A kegyetlen gyilkost a csendőrség — mint tudósítónk írja — ma tartóztatta le. Kun Sándornak hívják, aki vasuti munkás volt és helyettes vasuti őr. Lab alul akarta eltenni Wasskovitsot, hogy majdan ő kapja meg az őri állást.

* **Kolduló nábob.** A békéscsabai rendőrség a napokban ritka koldust tartóztatott le jogosítvány nélkül való kéregetés miatt. A neve Ábrahám Fülöp és arabiai zsidó ember, a kinek Franciaországba szól az utlevele, a melyen ki van tüntetve, hogy Ábrahám ur otthon nagybirtokos és nagykereskedő. A rendőrség mindezen körülmények dacára megmozdította az érdekes koldus selyemkafánját, a melyből ezerkétszáz Napoleon-d'or került elő, csupa ujdontat új, fényes arany-csikók. Ezenkívül még a két mellényzebe is hat-hat aranynyal volt kibérelve a derék embernek, a kit — mint keservesen panaszkodott — az éhség kényszerített a koldulásra. A kéregető nábobot a csabai rendőrség eltoloncolta. Midőn a rendőr be akarta tuszkolni a harmadosztályú kupéba. Ábrahám Fülöpből, a koldusból kitért a nagybirtokos és sértődötten mondá:

— Hallja rendőr, én csak elsőosztályon szoktam utazni!

Mindezek dacára a demokratikus harmadosztályon szállították a jeles férfit az ország határá felé.

* **A magyar halott.** Szent János községben az oláh pap nem akarta megengedni, hogy egy magyar ember leányát a községi temetőbe helyezték örök nyugalomra és csakis csendőri fedezet mellett mehetett végbe a temetés. Pár nappal ezelőtt ugyanis meghalt Magyar András pusztai lakosnak egy kis leánya. A pusztai lakosoknak berendezett külön temető most teljesen víz alatt áll s mivel ott sír ásni nem lehet, a gyászba borult apa most a községi bírósághoz folyamodott, engedje meg, hogy a kis halottat a községi temetőben helyezték el. A községi bíró Popovics Aurél görögkeleti oláh papnak bejelentette az esetet és tudatta vele a temetés óráját is. A pápa azonban azt felelte, hogy a község temetője a görög keleti román egyházközség tulajdona, tehát oláh föld a magyar földön és ő ide magyar halottat be nem ereszt. Most a községi bíró a szolgabírói hivatalhoz folyamodott tanácsért s azt a rendeletet hapta, hogy a halottat temessék el a községi temetőbe, vagyis oda, ahová az apa kívánta. Az oláh pap, amikor ezt a rendeletet közölték vele, ellenszegült és a népet bujtogatni kezdte, hogy ne engedjék meg a szolgabírói rendelet végrehajtását. Hangoztatta, hogy a község temetője »román temető« és hogy annak a halottnak, aki nem volt román nemzetiségű, nincs helye ebben a temetőben. Felszólította a népet, hogy ne engedje megcsorbítani a maga jogait. A szolgabíró pedig temettesse el a halottat a padlásra, vagy az országúton, de a községi temetőben magyar hatóságának keresni valója nincs. A szolgabírói hivatal ezekről értesülve, erős csendőrorjáratot küldött a helyszínére és a kis halottat csak feltűzött szuronyok közt temethették el. A lázító pápa ellen megindították a vizsgálatot.

* **Leánykereskedő.** Tágas nagy lakást bérelt ki magának a vámház-utcán Jakab Imre egy negyed év előtt. Pedig éppenséggel nem állott módjában az uri élet. Hanem nagy családja volt annak kellett sok szoba. Csupa szemre való,

formás leányokból állott e család, szóval olyan teremtesekből, akik igen czélszerűen alkalmazhatók uri balekek fogására. A többi sejtethetik az olvasók. A rendőrség a leánykereskedőt tartóztatta.

* **A pezsgő és a dugóhúzó.** A nagybecskerekői „Torontál“-ban olvassuk: Az olvasó közönség azon része, mely ismeri a pezsgőt, bizonyára csodálkozva fogja kérdezni, hogy miképpen kerül egymás mellé ez a két, egymást kizáró fogalom. Mert a hol pezsgő van, ott nem kell dugóhúzó s viszont ott, a hol dugóhúzóval dolgoznak, — egész bizonyosra lehet venni, hogy nem pezsgőt isznak az emberek. S ime a nagybecskerekői színházban mégis összekerült ez a két fogalom, a melyet ha hivatásos pinczér hoz össze, komoly ledorgálásban részesül és örökös guny tárgya lesz a kollégáinak. Az eset így történt, hogy a harmadik felvonásban, mikor Cyprienne és De Prunelles egy szalonda külön szobájában ebédelnek. Halmay egyet gondolt és — minthogy a bérlet jól sikerült — meg akarva mutatni, hogy urral van a publikumnak dolga, megeresztett egy palacz pezsgőt. Az egyik kórta-pinczér, a ki úgy látszik, csupán legedesebb álmaiban látott champagneit, nagy dardurral hozta be a palackot és elkezdte bontogatni. Minthogy azonban felette ügyetlenül ment keze ügyében a dolog és már az asztalnál sürgött az italt, — gondolt nagyot a gyerek és előhúzott a zsebéből egy dugóhúzót, hogy avval vigye az ügyet dülőre. Mikor a fu furi kezdte a dugót, a vacsorázó Cyprienne — Hahnel — véletlenül odanézett és a másik pillanatban már torkán akadt a szó, áttörve hangos nevetésbe. A mint a pinczér tovább erőlködött, a nevetésből kacaj, a kacajból hahota lett s mintegy az ilyen szivből eredő jókedv ragadós. Halmaynak sem volt mit tennie, ő is kacagni kezdett s vele együtt nevetett az egész ház. Az előadás természetesen szünetelt vagy öt percig, mert Hahnel Aranka nem tudott szóhoz jutni. A pinczér végre kifutott a szinről, még pedig a közönség hatalmas tapsvihara közepett s úgy tért vissza a kibontott pezsgővel. Hanem azért a nevetés csak jóval később szűnt meg.

* **A sertésvész gyógyításának módja.** Kesztenbaum Ármán debreczeni lakos a sertésvész gyógyítására egy igen egyszerű és praktikus módot talált fel. Azt tapasztalta ugyanis, hogy a sertésvést gyógyítani és terjedését meggátolni lehet úgy, hogy ha a takarmányt és az ivóvizet felfőzve adják a sertésnek. Kesztenbaum a találmányát előadta a földművelési miniszternél, aki annak praktikus voltáról meggyőződve, utasította Faragó Miklós debreczeni állami állatorvost, hogy ha a sertésvész esete merül fel, alkalmazza az új találmányt és vigye magával a kísérlethez a feltalálót is. Szakértők nyilatkozata szerint a legjobb eredmények várhatók a sertésvész új gyógyítási módjának alkalmazásától.

* **Női zenekar Nagyváradon.** Az első budapesti magyar női zenekart, kik a kiállítás területén a láda tetszés mellett működtek, egy néhány este a „Fekete Sas“ éttermében belépti díj nélkül hangversenyt rendeznek. Első előadás ma hétfőn este 8 órakor lesz.

Felfricskázott főkapitány.

— Saját tudósítónktól. —

Székesfehérvár, márczius 14.

Seidl Lajos, Székesfehérvár főkapitánya ugyancsak csinos botránynak lett előidézője. Mint székesfehérvári levelezőnk írja, márczius 11-én este boros fővel Tóth Arthur, az egyik ottani lap szerkesztőjét erős szavakkal inzultálta, a minek következtében Tóth Arthur az ott volt urak jelenlétében Seidl orrát több ízben felfricskázta. Seidl tehetetlenül állt helyében s csak, mikor ismerősei a faképnél hagyták, tört ki belőle a méltatlanság:

— Hát ez mi volt?

— Egy urat felfricskáztak — volt egy hátramaradt körtag gunyos válasza,

Másnap a kijózanodott főkapitány elégtételt kért Tóth Arthurtól.

A pisztoly párbaj ma reggel az Aszal-völgy-

ben meg is történt. A felek harmincz lépésnyire állottak fel egymástól. Seidl főkapitány lövése nem talált, Tóth Arthur pedig a lövés jogával nem élt. Seidl főkapitány inzultusának az volt az oka, hogy Tóth Arthur lapjának legutóbbi számában kemény szavakkal kelt ki a székesfehérvári rendőrség tarthatatlan állapotai miatt. És ebben egyetértett vele nemcsak a helyi sajtó, hanem a város közönsége is.

A »Székesfehérvár és Vidéke« mai vezércikkében a következőképp festi az ottani állapotokat:

„A rendőrség kebelében botrányn történik botrányn után. A rendőrségi irnok fegyelmi följelentést tesz a biztos ellen, a biztosok az alkaptány ellen, az alkaptány az iktató s a biztosok ellen, egyik a másikat vádolja törvénytelen-séggel, hivatalos hatalommal való vissza-éléssel, okirathamisítással, köteles fegy-lem elleni vétésséggel és az engedelmesség megtagadásával.“

A rendőrség ügyében különben Ujházy királyi ügyész a márczius 10-én tartott közigazgatási ülésen interpellálta is a polgármestert, interpellációjában tarthatatlannak jelezte az itteni rendőrség állapotát, mint a mely a legprimitívabb igényeknek sem képes eleget tenni.

Háboru előtt.

Ferdinánd trónbeszéde.

A bolgár trónbeszédnek azon része, melyben Ferdinánd fejedelem megemlékezik Sándor király látogatásáról szó szerint a következőleg hangzik:

„Nagy örömet okozott a bolgár népnek a látogatás, melylyel a szomszédos és testvéri Szerbia ifju uralkodója I. Sándor király ő felsége fővárosunkat megtisztelte. A lelkesült fogadtatás, melyben itt részesült ugy neki, mint népének bizonyosságul szolgál, mily mértékben osztja a bolgár nép ama testvéri és szép érzületeket, melyek őt hozzánk vezették. Bátran merem remélni, hogy e kölcsönös érzületek alapját fogják képezni a két szomszéd állam közötti testvéri egyetértésnek és barátságának. Az egyértelműség által, melylyel a két állam között megkötött kereskedelmi szerződést elfogadták, az egész bolgár nép nevében fényesen bizonyítja azon óhaját, hogy e remények megvalósuljanak.“

Törökország szervezkedik.

Konstantinápoly, márcz. 14. (A »H. É.« ered. táv.) A török kormány Franciaországban nagy mennyiségű Canel rendszerű különböző kaliberű ágyut rendelt meg. Az ágyukat rövid időn szállítani fogják. — Az Ottomán bank párisi fiókja már utasítást kapott, hogy a szállítokat pontosan elégítse ki.

Előőrsök Bulgária határán.

Szaloniki, márcz. 14. (A »H. É.« eredeti táv.) A Zibefise-Szaloniki, Mitrovica-Üszkübi, Dedeagats Szaloniki és Szaloniki-monasztri vasut mentén katonai előőrsöket állítottak föl, hogy az ezen vonalak elleni tervezett esetleges merényleteket megakadályozzák. A Szerbia és Bulgária határán fölállított előőrsöket megsza-porították és ágyukkal ellátták.

Felfüggesztett államtitkár.

Athén, márcz. 14. (A »H. É.« ered. táv.) A görög külügyminisztérium államtitkárát Raziszt állásától felmentették. Azzal vádolják, hogy némely bizalmas természetű okmányokat egy külföldi nagyhatalom képviselőjével közölt. Jóllehet Bazis maga ellen vizsgálat megindítását kérte, mégis hivatalból nyugdíjazták. A minisztérium sajtó irodája megkereste az athéni lapokat, hogy e dologról ne vegyenek tudomást, mindazáltal, mint a »Kel. Ért.« jelenti, a politikai, mint a diplomáciai körökben

Felélő szerkesztő és laptulajdonos: Sarkadi Ignác.

Főmunkatárs Rácz Mihály.

Uj fűszer-, csemege-, illatszer- és pipereáru-kereskedés

Tisztelettel hozom a mélyen tisztelt közönség szives tudomására, hogy

Moskovits Szidor utóda

czég alatt **Nagyváradon (Szent-László-tér)** egy rég érzett hiányt pótolandó

illatszerek és pipere-czikkékből

álló **üzletet** nyitottam.

Nagy választékban tartok raktáron bel- és külföldi pipere- és illatszereket eredeti csomagolásban, kaphatók továbbá kenőcsök, pipere-szappanok, hajfestő-szerek, hölgyperok (poudre), mosdóvizek, fogporok, fogkefék, Odol- és különféle szájvizek, szoba-illatok stb. valamint legfinomabb orosz és kínai theak, thea-sütemenyek, rum, cognac és gyógyborok chokoladé és Cacao, gazdasági czélokra carbolok és fertőtlenítő szerek a **leggyorsabb árak** mellett.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Moskovits Szidor utóda.

Videki megrendelések a leggyorsabban és legpontosabban eszközölnétek.

Jelzálogkölcson

és
birtok-forgalmi intézet.

Jelzálogkölcsonök házakra, birtokra, a valódi becsérték $\frac{3}{4}$ részéig 20-60 év közti időre **készpénzben**. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás a legrövidebb idő alatt.

Semmi előleges költség!

Felvilágosítással **díjtalanul** szolgál:

A „MERKUR“

Általános Kereskedelmi Kalauz

Harsányi Soma 92 17-7

ügynökségi és bizományi irodája

Nagyváradon, Piacz-tér, Kurländer-ház.

Friss müncheni
Pschorbräu Sör
palaczkokban kapható
Diósy Ferencznél
Nagyvárad, Olasz, főutca.

8267-897.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I-ső fokú iparhatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Nagyváradon Csillagváros 81 sz. üres telken Sonnenvirth Lipót nagyvárad lakos **börszáritó telepet** szándékoznak felállítani.

Midőn ezen körülmény az érdekelt szomszédokkal közöltetik s nyilvánossá tétetik, egy alkalommal felhivatnak mindazok, kiknek ezen börszáritó teled felállítása ellen,

bármilyen kifogásaik vannak, hogy azokat írásban, vagy az ezen telep engedélyezésére 1897. márczius 17 én délután 4 órára a helyszínére kitűzött tárgyaláson szóval az alólírott hatóság előtt annyival is inkább megtegyék, mert ellen esetben az 1884 évi XVII. t. cz 26 és 27 §§ ai értelmében a kért telep engedély, ha csak köztekintetek nem gátotják, folyamodó javára kiadatni fog.

Nagyvárad 1897 márcz 9.

ifj. Rimler Károly,

r. kapitány.

349

Rendkívüli
árleszállítás
könyvekben.

MODERN ANTIQUARIUM

APRÓ HIRDETÉSEI.

Rendkívüli
árleszállítás
könyvekben.

E rovat alatt hirdetett könyvek **LASZKY ÁRMIN** könyv- és papírkereskedésében **Nagyvárad**, Kossuth-utca 19-20. sz. (Biharmegyei takarékpénztár épületében **teljesen új példányokban** leszállított áron kaphatók.

<p>Kossuth Lajos, kor, jellem és életrajz. Krátky Jánostól, 4 kötet egybe-kötve 5 frt helyett 1 frt 50 kr.</p> <p>A nagy hazafiak. Ábrai Károlytól, 3 kötet 120 kr helyett 80 kr.</p> <p>Erő és anyag, irta: Büchner Lajos, 2 frt 50 helyett 1 frt 20 kr.</p> <p>Sipulusz anyakönyve. Itt nincs restan-czia! Minden jó vice, be van ve-zetve. Képekkel ellátva. 1 forint helyett 40 kr.</p> <p>Szakácskönyv szegedi. Kötve 2 frt helyett 1 frt 50 kr.</p> <p>Isten fogalom és annak mai jelentősége. Irtá Büchner Lajos, 60 kr helyett 30 kr.</p> <p>Urania. Irtá Flammarion Camilla, 1 frt helyett 70 kr.</p>	<p>Garibaldi tábornok. A szerzetes uralma, vagy Róma a XIX-ik században. 2 kötet 4 frt helyett 60 kr.</p> <p>Szabadságharcz története 1848-49-ben, Vargyas Enléről, diszkutésben 5 frt helyett 4 frt.</p> <p>Verne Gyula világhírű regényei: Grand kapitány gyermekei 2 köt. Utazás a holdba és hold körül. Tizenöt éves kapitány. Gözház. Dr. Ox eszméje. Dél csillaga. Strogoff Mihály utazása. Utazás a föld körül: 80 nap alatt öt hét léghajón. Három orosz, három angol ka-landjai. Fekete indiák. Zöld sugar.</p> <p>Ára kötetenként 1 forint helyett 70 kr</p> <p>„Keleti képek“ Corfu, Alexandria, Kairó, Yaffa, Jeruzsálem, Athén, Konstantiná-poly. Irtá Adorján Sándor. 1 frt 50 kr helyett 75 kr.</p>	<p>„A Pokol“ Irtá Dante. A divina commedia első része. Ára 1 frt.</p> <p>„Jack“ Egy boldogtalan ifju története. Regény. Irtá Daudet Alphons. 1 frt helyett 60 kr.</p> <p>Királyok száműzetésben. Regény. Irtá Daudet Alphons. 1 frt helyett 60 kr.</p> <p>Kartyahősök. Regény 3 kötet. Irtá Antonis Scolvini. 2 frt 40 helyett 1 forint 50 kr.</p> <p>Kaméliás hölgy. Irtá ifj. Dumas S. Regény. 1 frt 50 kr helyett 80 kr.</p> <p>A művészet nyomorultjai. Eredeti regény. Irtá Gabányi Árpád. 2 kötet 2 frt 40 kr helyett 1 frt 80 kr.</p> <p>A „Talizman.“ Drámai rege 4 felvonásban. Irtá Fulda Lajos. 1 frt 50 kr helyett 80 kr.</p>	<p>„Aphrodite.“ Irtá Pierre Louys. A modern fran-czia irodalom legszenzációsabb terméke, melyből Párisban alig 9 hónap alatt a 60-ik kiadás forog közkezen. 1 frt 80 kr helyett 1 frt 40 kr.</p> <p>A Gályarab, vagy a velencei rémes éj. Történeti regény. 1420 lap. Irtá Mühl G. 6 frt helyett 3 frt.</p> <p>Az ördög fia és a három vörös ember. Legújabb társadalmi regény, 37 párisi eredeti képpel. Irtá Féval Pál, 1312 lap. 8 frt helyett 2 frt.</p> <p>A Budapesti néma koldus, vagy az elrablott gyermek. Tört. regény. 2 kötet Irtá Couard Gy. 6 frt helyett 3 frt.</p> <p>A szellemvár titka vagy a gazok szövétsége. Történeti regényes elbeszélés, 1282 lap. Irtá Born Gy. 5 frt 40 h. 3 frt.</p>	<p>Félszüzek Irtá Prévost Marcel 1 frt 50 kr helyett 80 kr.</p> <p>Dobogó szivek Bárony Istvántól, 1 frt helyett 70 kr.</p> <p>A lámpás. Irtá Gárdonyi Géza, 1 frt helyett 75 kr.</p> <p>10 kötet pompás pikantéria 10 frt helyett 3 frt 50 kr.</p> <p>Bohém világ Az évad legvonzóbb, legérdeke-sebb újjdonsága. Irtá: Murger Henri. Ára 1 frt.</p> <p>Eltűnt. Greville Henriktől, 1 frt 40 kr helyett 75 kr.</p> <p>Romok Karczag Vilmostól 1 frt helyett 70 kr.</p> <p>Vásár Kabos Edétől 1 frt helyett 60 kr.</p>
---	--	--	--	---